

Dağıtım şirketlerine kıyak geçiliyor... Sayaç değişimi soygunu

Elektrik özelleştirmelerinin acı faturaları yurttaşların cebine yansımaya devam ediyor. Özelleştirme öncesi abonelerden sayaç sökme-takma bedeli olarak 11.2 TL alınırken özelleştirme sonrasında bu rakam 44 TL'ye çıktı. Halkın cebinden firmalara toplamda 700 milyon TL'lik bir kar sağlanmış oldu.

Erhan KARAÇAY
EMO Yönetim Kurulu Üyesi

Elektrik dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesi ile birlikte kullanıcıların en çok yakındığı sorunlardan biri sayaçlarının kendilerinden izinsiz değiştirilerek, faturalarına ek bedeller yansıtılması oldu. Sayaçlarının doğru ölçmeye devam edip etmediğinin belirlenmesi için 516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu'na göre 10 yıllık damga süresi dolanların muayene edilmesi gerekiyorken, bu işlem sayaçlarının değiştirilmesi şekline dönüştürüldü.

Elektrik dağıtım bölgelerinin büyük ölçüde özel sektöre devredilmesinden önce elektrik sayaçlarının sökme ve takma bedelleri Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından belirleniyordu ve bu işlem için 2010 yılında vatandaşlar sadece 11,2 TL ödedi. Elektrik dağıtımının özelleştirilme ihalelerinin yapılması ve kimi bölgelerin devrinin gerçekleştirilmesinin ardından yani 2010 yılından itibaren sayaç sökme ve takma bedeli Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından belirlenmeye başlamıştır. EPDK'nın 1 Aralık 2011 tarihli kararıyla sayaç muayenelerinde bu işlem için toplam 44 TL alınmaya başlamıştır. Bu rakama sayacın muayenesi içerisindeki bakım, temizlik, damga gibi işlem ücretleri de eklendiğinde, her abone sağlam bir sayacın muayenesi için 62 TL ödemek durumunda kaldı.

Uygulamada ise elektrik dağıtım şirketleri abonelere, muayene yaptırmak yerine yeni bir sayaç takmayı önererek bu işlem için 45 TL gibi bir bedel alma yoluna gittiler. EPDK'nın belirlediği bedelin yüksek olması nedeni ile abonenin sayacı muayene ettirmektense, yeni bir sayaçla değiştirmesi daha karlı bir hale geldi.

Aboneler EPDK tarafından 1 Aralık 2010 tarihinde alınan kurul kararıyla, sayacı devlete muayene ettirmek yerine, sayacın dağıtım şirketi tarafından değiştirilmesine zorlanmaktadır. Çünkü bu karar sonucunda sayacın muayenesi bilinçli olarak sayacın yenilenmesinden pahalı hale getirilmiştir.

Aboneler, "62 TL ver muayene ettir ya da da-

ğıtım şirketine 45 TL ver sayaç değiştir" şeklindeki bir dayatmayla karşı karşıya bırakılmaktadır. Türkiye genelinde yaklaşık 30 milyon elektrik abonesi vardır. Dağıtım şirketlerinin, sayaç yenilenmesi halinde her aboneden sökme takma bedeli olarak alacağı para, 18,6 TL+KDV olmak üzere toplam 22 TL'dir. Bunun 30 milyon aboneye uygulanması halinde, bu sayaç değişimi işlemi abonelerden toplam 700 milyon TL sökme takma bedeli altında para tahsil edilecektir. Bu rakama dağıtım şirketleri tarafından temin edilen sayaçlar üzerinden sağlayacakları olası kar dahil değildir.

Kimi bölgelerde ise İstanbul'da olduğu gibi sayaçlar dağıtım şirketleri tarafından re'sen değiştiriliyor. Değişim sırasında, abonelere tebligat yapılıyor. Sayaç bedeli ihale ile belirlenen Boğaziçi Elektrik Dağıtım AŞ'de (BEDAŞ) 21.80 TL bedel faturaya yansıtılıyor. Şimdilik abonelere değişim ücreti yansıtılmıyor.

Sağlam Sayaçlar Çöpe

EPDK'nın belirlediği sayaç sökme ve takma bedelinin yüksekliği nedeni ile sağlam durumdaki sayaçlar, ölçüm yapılması ekonomik olmadığı için çöpe atılmaktadır. Ülke kaynaklarının israf edilmesinin yanı sıra sayaç üreticileri ve elektrik dağıtım şirketleri için dünyanın hiçbir yerinde olmayan bir ek kaynak aktarımı yaratılmış oldu.

Öte yandan EPDK'nın Resmi Gazete'de 11 Eylül 2011 tarihinde yayımladığı "Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliği"nde konuya ilişkin yeni düzenlemeler yapılmıştır. Yönetmelik değişikliği ile 31 Aralık 2013 tarihinden sonra yeni abone olan tüketicilerin sayaçlarının temini ve montajının dağıtım şirketleri tarafından bedelsiz karşılanacağına dair düzenleme yapılmıştır. Bu düzenleme ile 30 milyon elektrik abonesi uygulama dışı bırakılmış ve sayaç değişimine zorlanarak mağdur edilebilmelerine olanak sağlanmaya devam edilmiştir.

Bana bir masal anlat baba!..

Emekli Kasım öğretmen öylesine dalgın dalgın yürüyordu ki, yanında duran lüks otomobilin içinden kendisine seslenen öğrencisini duyup, başını çevirmesi bir hayli zaman aldı:

"- Hocam buyrun, sizi gideceğiniz yere kadar götüreyim."

Kasım öğretmen gözlüklerinin üzerinden şöyle bir baktı, öğrencisini tanıyamamıştı:

"- Benim, hocam Hacıali, tanımadınız mı?"

- Şimdi çıkardım. Oğlum, sen ne olmuşsun böyle, bu ne zenginlik, bu ne şatafat böyle?

- Hocam okulu zor bela bitirir bitirmez ticaret hayatına atıldım ve işte gördüğünüz gibi Allah kısa zamanda köşeyi dönmeyi bana nasip etti.

- Oğlum, ticaret dediğin hesap işidir. Benim bildiğim senin matematiğinin çok zayıf olduğu...

- Vallaa hocam, dediğiniz gibi, matematik falan bilmem. 11'e alıp, 4'e satıyorum. Aradaki yüzde 50 ile de geçinip gidiyorum işte..."

Fıkra böyle; bu fani dünyada varsıllık hesap işi olmaktan öte kitap işidir benim bildiğim. Kitabına uydurup, ademoğlunu soyup soğana çeviren, kolayca köşeyi dönebilmekte. Halkın kendi elleriyle seçtikleri de bu değirmene su taşımayı görev bilmekteler. Bu da bir tür kazan kazan politikası işte. Peki, kaybedenler hiç soru sormuyorlar mı? Onları ikna politikaları için de güdümlü medya başta olmak üzere, bin bir türlü malzeme üretilmiş vaziyette. Bu malzemeler kullanılarak, ne masallar anlatılır ve ne masal alemlerine götürülür bu coğrafyanın garip insanları... Bu masallardan biri de vakti zamanında çok kullanılan "özelleştirmenin nimetleri" masalı idi. Kamu mal ve hizmetleri özel sektöre devredilecek ve bu ülkenin halklarına da ucuz, kaliteli, güvenli, şeffaf bir şekilde mal ve hizmet sunulacaktı. Aradan yıllar geçti, neredeyse tüm kamu mal ve hizmetleri özelleşti, Godot'yu bekler gibi bekliyoruz, ucuzluk ve kaliteyi, güvenli mal ve hizmet sunumunu. Sunulan, her geçen gün daha da artan fiyatlar ve kesintiye uğrayan, kalitesiz hizmetler. Bugünlerde, yine doğalgaz ve elektriğe zam gündemde.

"**Daha beş ay önce doğalgaza yüzde 18,75 zam yapmıştınız, bu ne şimdi?**" diyecek olsanız, yanıt hazır; "**BOTAŞ zarar ediyor, bütçe zorlanıyor.**"

"**Bu BOTAŞ dediğiniz doğalgaz mı üretiyor?**"

"**Yok, hayır!**"

"**Peki ne yapıyor? Alıyor, satıyor.**"

"**Niye zarar ediyor?**"

"**11'e alıp 4'e satıyor da ondan.**"

"**Peki, bir kamu kuruluşu 11'e alıp, 4'e satarak zarar ederken, özel sektör 11'e alıp 4'e satarak nasıl yüzde 50 kar edip köşeyi dönecek?**"

"**Olur mu öyle şey beyefendi?**"

"**Peki olamazsa ne olacak? O zaman bugüne göre çok daha yüksek fiyatlarla gaz satacak demektir.**"

"**Yok, özel sektör pazarlık edecek, allem edecek, kullem edecek, daha ucuza gaz temin edecek.**"

"**Peki öyle olacağını varsayalım. İyi de kardeşim o ucuza alabiliyorsa devlet olarak biz neden pahalı alıyoruz? Ne için bize fahiş fiyatla gaz satarak kazık atan Ruslara; 'Gelin bir de nükleer enerji üzerinden kazıklayın bizi, seviyoruz biz böyle yaşamayı' babından eylemlerde bulunuyoruz? Diğerlerine göre daha ucuz olduğu söylene bile neden Azeri kardeşlerimiz (!) bize hala pahalı olan gaz satıp, iki de bir fiyat arttırıyorlar? Neden İran ile mahkemelik oluyor, tahkime gitmek durumunda kalıyoruz? Bu nasıl Devlet-i Ali ki Enerji Bakanımız, İran'a yaptırımlar içine doğalgazı sokmayan ABD'ye minnet duygularını ifade ediyor? Neden bu bakanlarımız içeride takla attırırken dışarıda takla atıyor?"**

Hadi bana, "**Bu ay doğalgaza ve elektriğe zam olmayacak**" deyin, "**bu kış doğalgaz ve elektrik arzında sıkıntı olmayacak**" deyin. Eyy Devlet-i Ali, eyy baba devlet! Hadi...

Bana bir masal anlat baba...

İçinde ucuz gaz, kesilmeyen elektrik olsun...

Nükleersiz hayat, içilebilir su...

Bana bir masal anlat baba
Uzaklardan bağıra bağıra
Anlat ki sesini hatırlayayım
Anlat ki kendimi bulayım...